

1906

KÖZLEMÉNYEK

1906

□ KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22 □

53. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER OKTÓBER 24

Telefonunk 87—08.

Tisztességes munkaadó a zárlat alatt segédekkel nem dolgozik!

Tartsunk össze szorosan! A siker el nem marad!

A Magyar Építőmesterek Szövetkezete f. hó 23-án rendkívül látogatott ülést tartott, amelyen ismét több új tag vétetett föl. A kizárás alatt a tagok száma jelentékenyen szaporodott. Bizonyítéka ez annak, hogy a szolidaritás szükségességét a munkaadók napról-napra jobban átérzik, és e célból szorosan csatlakoznak.

Felkéretnek tehát mindazon tagok, kik eddig csatlakozni elmulasztották, hogy minél előbb a szövetkezetbe belépni és a munkaadók egyesülését teljessé tenni sziveskedjenek.

A kisebb kőmives iparosok személyes közreműködése a sürgősnek, illetve veszélyesnek minősített munkákon a zárlat eredményességének érdekében igen kívánatos volna. Ipartestületünk elnöke evégből levelet intézett a kisiparosok egy részéhez, amely levél tartalmának a megszívlelését e helyen is ujólagosan figyelmébe ajánljuk minden öntudatos kisiparosnak.

A levél tartalma a következő:

„Öt hét telt el azóta, hogy segédeinket kizártuk. Összetartásunk e pár hét alatt a kőmives iparban páratlannak bizonyult. Számbevehető rendes mester vagy kisiparos egy sem akadt, aki a zárlatot megtörte volna.

Az ipartestületben működő permanens bizottság tagjai óriási munkát fejtenek ki. Nem kimélve saját érdeket, pénzt, időt és fáradságot, naphosszant azon dolgoznak, hogy a Tagtársaink bejelentett

teljes kártalanítási összeg 20%-át meg nem haladja, igényjogsult kérheti, hogy neki a járadék tőkeösszege kifizettség, ami azonban csak akkor történhetik meg, ha kérvényét az illetékességi község előjárósága pártolja. Ha az illető az összeggel nincs megelégedve, miután az igazgatóság e határozata ellen föllebezésnek nincs helye, tovább is járadékát élvezi.

A biztosítottaknak e törvényen alapuló jogaik sem át nem ruházhatók, sem el nem zálogosíthatók, sem le nem foglalhatók, kivéven az eltartás címén követelt összegeket.

A munkásbiztosítást az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár teljesíti, székhelye Budapest. Szervei a kerületi munkásbiztosító pénztárak, melyek úgy a betegség, mint a balesetek helyi szervei, — és a vállalati betegsegély pénztárak.

Az országos munkás betegsegélyző és balesetbiztosító pénztár célja:

1. a munkásoknak a kerületi munkásbiztosító pénztárak, valamint a vállalati betegsegélyző pénztárak közvetítésével betegség esetére a kölcsönösség elve alapján való biztosítása;

2. a betegség esetére való biztosítással járó terhek aránylagos megosztása a munkaadók és munkások között, a biztosítási járulékoknak a szükségletekhez mért országos és helyenkinti aránylagos megállapítása útján;

3. a biztosított pénztári tagok segélyezésének országosan egységes elvek és módok szerint való rendezése;

4. közös orvosok alkalmazásának, valamint a gyógyszerek és gyógyászati eszközök szállítása iránti közös megegyezéseknek előmozdítása s általában az orvosi, gyógyszerári és kórházi ügy rendezése;

5. a biztosított munkások számára kórházak, rendelőintézetek, gyógy- és üdülőhelyekről való gondoskodás;

6. tartalékalap gyűjtése a rendkívüli körülmények által okozott betegsegélyezési kiadások fedezésére;

7. a jelen törvény szerint balesetbiztosítási kötelezettség alá eső munkásoknak a kerületi munkásbiztosító pénztárak közvetítésével baleset esetére a kölcsönösség elve alapján való biztosítása;

8. tartalékalap gyűjtése a baleseti járulékoknak részbeni fedezésére;

9. az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosítási pénztári, valamint a kerületi munkásbiztosító pénztári alkalmazottak szolgálati viszonyának és nyugdíjügyének rendezése.

(Folytatása következik.)

1906

KÖZLEMÉNYEK

1906

□ KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22 □

53. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER OKTÓBER 24

Telefonunk 87—08.

Tisztességes munkaadó a zárlat alatt segédekkel nem dolgozik!

Tartsunk össze szorosán! A siker el nem marad!

A Magyar Építőmesterek Szövetkezete f. hó 23-án rendkívül látogatott ülést tartott, amelyen ismét több új tag vétetett föl. A kizárás alatt a tagok száma jelentékenyen szaporodott. Bizonyítéka ez annak, hogy a szolidaritás szükségességét a munkaadók napról-napra jobban átérzik, és e célból szorosán csatlakoznak.

Felkéretnek tehát mindazon tagok, kik eddig csatlakozni elmulasztották, hogy minél előbb a szövetkezetbe belépni és a munkaadók egyesülését teljessé tenni sziveskedjenek.

A kisebb kőmives iparosok személyes közreműködése a sürgősnek, illetve veszélyesnek minősített munkákon a zárlat eredményességének érdekében igen kívánatos volna. Ipartestületünk elnöke evégből levelet intézett a kisiparosok egy részéhez, amely levél tartalmának a megszívlelését e helyen is újólágon figyelmébe ajánljuk minden öntudatos kisiparosnak.

A levél tartalma a következő:

„Öt hét telt el azóta, hogy segédeinket kizártuk. Összetartásunk e pár hét alatt a kőmives iparban páratlannak bizonyult. Számbavehető rendes mester vagy kisiparos egy sem akadt, aki a zárlatot megtörte volna.

Az ipartestületben működő permanens bizottság tagjai óriási munkát fejtenek ki. Nem kimélve saját érdeküket, pénzt, időt és fáradságot, naphosszant azon dolgoznak, hogy a Tagtársaink bejelentett

kéréseinek lehetőleg azonnal eleget tegyenek, illetve a följelentett kihágások megtorlása végett haladéktalanul megtegyék a szükséges lépéseket.

E bizottság működése azonban csak akkor jár teljes eredménnyel, ha a rendelkezésre bocsájtott tanoncokon kívül azok a Tagtársaink, akik különben is szoktak személyesen dolgozni, félretéve minden álszemérmet, ez alkalommal is kezükbe veszik a szerszámot és szükségben levő kartársaik segítségére sietnek.

Ez ügyben fordulok t. Tagtárs úrhoz is. Ne tekintse t. Tagtárs úr sem feszélyezőnek a személyes munkát; hanem jelentkezék a *legközelebbi napok egyikén d. e. 10—12 óra között ez ügyben az ipartestületben.*

T. Tagtárs Úr! A mi küzdelmünk az egész kőmives iparosság küzdelme. Győzelmünk közös; tehát a kötelességeink is közösek. Joggal reméljük tehát, hogy a kisebb kőmives iparosok is teljes erejükkel és személyes munkájukkal fogják támogatni a zárlat hatályosságát. Tisztelettel *Jakabffy* s. k. ipartestületi elnök.

A Magyar Mérnök- és Építészegylet mű- és középítészeti szakosztálya f. hó 22-én Ney Béla miniszteri tanácsos elnöklése mellett tartott ülésében az építési szakmában jelenleg fennálló áldatlan állapotok alkalmából *Ullmann* Gyula építész indítványára egyhangúlag a következő határozati javaslatot fogadta el:

A magyar építészeti kar tárgyilagos szemlélője volt azoknak a harcoknak, melyek évek óta az építési iparban munkaadók és munkások közt folynak. Jogosaknak ismerte el és rokonszenvével kísérte a munkások minden olyan mozgalmát, melylyel megengedett eszközökkel, megengedett utakon törekedtek szociális helyzetük javítására. Őszinte sajnálattal kénytelen azonban konstatálni, hogy az utolsó évek bérharcaiból a *jogosság* és *méltányosság* fogalma teljesen kiveszett, a munkások küzdelmi modora mindinkább elfajult, sőt célja már nem is bérharcra, hanem osztályharcra vált a szakszervezet egyoldalú hatalmi kérdése érdekében. A magyar építészeti karnak lehetetlen elzárkózni azon tapasztalat elől, hogy immár a munkások minden utat és minden eszközt helyesnek ítélnek, mely e hatalmi érdekeik érvényesítésére indul. A munkások egyes csoportjai a megfélemlítés minden eszközével dolgoznak egyrészt a munkaadók, másrészt a velük nem tartó munkások ellen;

minden megfontolás nélkül alkalmazzák a dolgozva sztrájkolás (amerikázás) rendszerét, korlátozzák a munkaadót szabad egyéni elhatározásában és minden kierőszakolt eredményt további követelések felállítására használnak fel. Természetes, hogy ilyenformán az építkezéseknél feltétlenül szükséges fegyelem és a munkások erkölcsi és kötelességérzete meglazult, a munka szolgáltatása a minimum alá csökkent s ma már ott tartunk, hogy az építőipar teljes züllésétől kell félnünk.

Sajnálattal tapasztalja az építési kar, hogy a munkások jogos törekvéseinek eddigi eredményei is a munkásokra nézve kétségessé válnak; hiszen az általuk teremtett bizonytalan helyzet az összes életfeltételek megdrágulását vonta maga után, mely körülmény épp a kis existenciákat sújtja legjobban, pedig azok helyzetének javítása volna a szociális törekvések főcélja.

Ilyen körülmények között a magyar építészeti kar, hogy megmenteni segítsen az építőiparnak, ami még megmenthető a jelen helyzetben, teljesen szolidárisnak vallja magát a munkaadókkal, helyesli a munkaadóknak ama lépéseit, melyeket az elfajult bérharcok korlátozására tesznek, a maga részéről ezekhez a lehetőséghez képest segédkezést nyújt és reméli, hogy egyrészt a munkaadók összetartása, másrészt a józanabb munkáselemek belátása, legfőképpen azonban a sürgősen megalkotandó sztrájk törvény véget fog vetni az áldatlan viszonyoknak, melyek a magyar munkaadók és magyar munkások érdekeit egyaránt veszélyeztetik.

Ebben a fontos és sokakat érdeklő kérdésben ez a magyar építészeti kar véleménye. A felszólalások különösen hangsúlyozzák azt, hogy ezen áldatlan helyzet javulása egyedül a sztrájk törvény meghozatalával orvosolható. *Jablonszky* Ferenc hiányosnak, azaz kevésnek tartotta ezt a véleményadást s azt kívánta, hogy az első magyar műszaki testület ne csak véleményt mondjon ily fontos ügyben, de a helyzet javítására irányító lépéseket is tegyen, erre való törekvést pedig e határozatban nem lát. Az ebből kifolyó vita eredményeképp a szakosztályok egyhangulag kimondották, hogy felkérlik a választmányt, készítsen felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez, hogy novelláris úton oldják meg a sztrájk törvényt, mint a mai tarthatatlan helyzet szanálására egyedül alkalmas intézkedést

kéréseinek lehetőleg azonnal eleget tegyenek, illetve a följeltett kihágások megtorlása végett haladéktalanul megtegyék a szükséges lépéseket.

E bizottság működése azonban csak akkor jár teljes eredménnyel, ha a rendelkezésre bocsájtott tanoncokon kívül azok a Tagtársaink, akik különben is szoktak személyesen dolgozni, félretéve minden álszemérmet, ez alkalommal is kezükbe veszik a szerszámot és szükségben levő kartársaik segítségére sietnek.

Ez ügyben fordulok t. Tagtárs úrhoz is. Ne tekintse t. Tagtárs úr sem fészélyezőnek a személyes munkát; hanem jelentkezék a *legközelebbi napok egyikén d. e. 10—12 óra között ez ügyben az ipartestületben.*

T. Tagtárs Úr! A mi küzdelmünk az egész kőmives iparosság küzdelme. Győzelmünk közös; tehát a köteleességeink is közösek. Joggal reméljük tehát, hogy a kisebb kőmives iparosok is teljes erejükkel és személyes munkájukkal fogják támogatni a zárlat hatályosságát. Tisztelettel *Jakabffy* s. k. ipartestületi elnök.

A Magyar Mérnök- és Építészegylet mű- és középítészeti szakosztálya f. hó 22-én *Ney* Béla miniszteri tanácsos elnöklése mellett tartott ülésében az építési szakmában jelenleg fennálló áldatlan állapotok alkalmából *Ullmann* Gyula építész indítványára egyhangúlag a következő határozati javaslatot fogadta el:

A magyar építészeti kar tárgyilagos szemlélője volt azoknak a harcoknak, melyek évek óta az építési iparban munkaadók és munkások közt folynak. Jogosaknak ismerte el és rokonszenvével kísérte a munkások minden olyan mozgalmát, melylyel megengedett eszközökkel, megengedett utakon törekedtek szociális helyzetük javítására. Őszinte sajnálattal kénytelen azonban konstatálni, hogy az utolsó évek bérharcaiból a *jogosság* és *méltányosság* fogalma teljesen kiveszett, a munkások küzdelmi modora mindinkább elfajult, sőt célja már nem is bérharcra, hanem osztályharcra vált a szakszervezet egyoldalú hatalmi kérdése érdekében. A magyar építészeti karnak lehetetlen elzárkózni azon tapasztalat elől, hogy immár a munkások minden utat és minden eszközt helyesnek ítélnék, mely e hatalmi érdekeik érvényesítésére indul. A munkások egyes csoportjai a megfélemlítés minden eszközével dolgoznak egyrészt a munkaadók, másrészt a velük nem tartó munkások ellen;

minden megfontolás nélkül alkalmazzák a dolgozva sztrájkolás (amerikázás) rendszerét, korlátozzák a munkaadót szabad egyéni elhárításában és minden kimerő eredményt további követelések felállítására használnak fel. Természetes, hogy ilyenformán az építkezéseknél feltétlenül szükséges fegyelem és a munkások erkölcsi és kötelességérzete meglazult, a munka szolgáltatása a minimum alá csökkent s ma már ott tartunk, hogy az építőipar teljes züllésétől kell félnünk.

Sajnálattal tapasztalja az építészeti kar, hogy a munkások jogos törekvéseinek eddigi eredményei is a munkásokra nézve kétségessé válnak; hiszen az általuk teremtett bizonytalan helyzet az összes életfeltételek megdrágulását vonta maga után, mely körülmény épp a kis existenciákat sújtja legjobban, pedig azok helyzetének javítása volna a szociális törekvések főcélja.

Ilyen körülmények között a magyar építészeti kar, hogy megmenteni segítsen az építőiparnak, ami még megmenthető a jelen helyzetben, teljesen szolidárisnak vallja magát a munkaadókkal, helyesli a munkaadóknak ama lépéseit, melyeket az elfajult bérharcok korlátozására tesznek, a maga részéről ezekhez a lehetőséghez képest segédkezet nyújt és reméli, hogy egyrészt a munkaadók összetartása, másrészt a józanabb munkáselemek belátása, legfőképpen azonban a sürgősen megalkotandó sztrájk törvény véget fog vetni az áldatlan viszonyoknak, melyek a magyar munkaadók és magyar munkások érdekeit egyaránt veszélyeztetik.

Ebben a fontos és sokakat érdeklő kérdésben ez a magyar építészeti kar véleménye. A felszólalások különösen hangsúlyozzák azt, hogy ezen áldatlan helyzet javulása egyedül a sztrájk törvény meghozatalával orvosolható. *Jablonszky* Ferenc hiányosnak, azaz kevésnek tartotta ezt a véleményadást s azt kívánta, hogy az első magyar műszaki testület ne csak véleményt mondjon ily fontos ügyben, de a helyzet javítására irányító lépéseket is tegyen, erre való törekvést pedig e határozatban nem lát. Az ebből kifolyó vita eredményeképp a szakosztályok egyhangulag kimondották, hogy felkérjük a választmányt, készítsen felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez, hogy novelláris úton oldják meg a sztrájk törvényt, mint a mai tarthatatlan helyzet szanálására egyedül alkalmas intézkedést

Az elnökség az ipariskolák igazgatóságaihoz a következő átiratot intézte :

Tekintetes Ipariskolai Igazgatóság! A budapesti építőiparban úgy a kőműves-, valamint az ácssegédek szünetelnek és ez idő szerint beláthatatlan, hogy mikor lesz vége ezen állapotnak. Sok sürgős munka e miatt visszamaradt. Küszöb előtt van a novemberi negyed, melyben sok új lakást kell a használatnak átadni és küszöb előtt a tél beállta, mely a közbiztosság szempontjából több munka sürgős elkészítését teszi szükségessé.

Minthogy úgy a lakáshiány csökkentése, valamint a közbiztosság szempontjából sürgős ezen munkák elkészítéséhez az építőiparosoknak tanoncokra nagy szükség van, tisztelettel kérjük, hogy a kőműves- és ácsstanoncoknak f. é. november 15-ig, tehát csak néhány hétig az iskolától való elvonását igazoltnak tekinteni, e miatt a mesterek megintését, esetleg feljelentését felfüggeszteni méltóztassék.

A felmondási időre vonatkozó külön szerződészerű kikötést a munkarend csak akkor pótolja, ha az az iparhatóság láttamozásával el van látva. A munkaadó és munkás között fennálló és az alkalmazási viszonyból folyó köteles bizalom megsértése az, ha a munkás a munkavezető elleni bojkottban résztvesz és a többi munkást a munka abbahagyására biztatja. Ez a munkásnak felmondás nélkül azonnal való elbocsájtására jogos okot képez.

A kir. törvényszék felperest fölülvizsgálati kérelmével elutasítja stb.

Indokolás: Nincs megtámadva és így a felülvizsgálati eljárás során is mérvadó az első bíróság által megállapított az a tényállás, hogy az alperes műhelyében kifüggesztett munkarendben benfoglaltuk, hogy alperesnél felmondási idő nincsen; hogy felperes alperestől felmondás nélkül már két ízben eltávozott; hogy felperes a művezető elleni bojkottban résztvett és az alperes munkásait a munka elhagyására biztatta.

Az első bíróság nem állapította meg, hogy az alperesnél kifüggesztett munkarend az ipartörvény 113. §-ában foglalt rendelkezés szerint az iparhatóság láttamozásával el van-e látva és így a kir. törvényszék sem a munkarend tartalmából, sem abból a megállapított tényközlényéből, hogy felperes már megelőzőleg

a következő át-

ti építőiparban
elnek és ez idő
állapotnak. Sok
an a novemberi
tadni és küszöb
ból több munka

amint a közbiz-
séséhez az építő-
tel kérjük, hogy
-ig, tehát csak
ak tekinteni, e
üggeszteni mel-

szerű kikötést a
ig láttamozásá-
fennálló és az
értése az, ha a
s a többi mun-
kásnak felmon-
képez.

relmével eluta-

izsgálati eljárás
ított az a tény-
munkarendben
esen; hogy fel-
távozott; hogy

z alperesnél ki-
foglalt rendel-
e látva és így
sem abból a
ár megelőzőleg

két ízben fölmondás nélkül eltávozott alperes szolgálatából, nem tartotta megállapíthatónak a jogalapot, amelynél fogva *alperes felperest felmondási idő nélkül elbocsájthatja. Mert a külön szerződés-szerű kikötést a felmondási időre vonatkozólag a munkarend csak akkor pótolja, ha az iparhatóság láttamozásával el van látva*; mert továbbá abból a ténykörülményből, hogy felperes megelőzőleg két ízben felmondás nélkül volt alkalmazva, nem következik szükségképpen az, hogy harmadizben is felmondás nélkül alkalmaztatott.

A kir. törvényszék felperest felülvizsgálati kérelmével mégis elutasította, mert abból a megállapított és a fentebbiek szerint a felülvizsgálati eljárásban irányadó ténykörülményből, hogy felperes *a munkavezető elleni bojkottban részt vett és hogy alperes munkásait a munka abbanhagyására biztatta, az ipartörvény 94. §. g) pontjának esetét, azaz a munkaadó és munkás között fennálló és az alkalmazási viszonyból folyó köteles bizalom megsértését látja* fenforogni, amely alperes üzleti érdekeinek veszélyeztetésével jár és jogot ad a munkaadónak, hogy munkását még akkor is azonnal elbocsássa, ha felmondási idő közöttük kikötetett.

Ugyanis ezek szerint az első bíróság döntése a most utoljára idézett jogszabály szempontjából helyes stb.

(A Vállalkozók Közlönyéből.)

Törvényjavaslat a munkásoknak betegség és balesetre való biztosításáról.

(Ismerteti Sziklai Zsigmond építőmester.)

Az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár közvetítő szerve minden kerületi és vállalati pénztár, megalakulásának illetve a törvény életbeléptetésének napjától kezdve.

Az orsz. pénztár a betegsegélyezésre és a balesetre vonatkozó műveleteit egymástól teljesen függetlenül végzi, külön kezeltetnek a tartaléktökéik is, melyek azonban rendkívüli esetben a másik biztosítási ágra is fordíthatók. Az összes költségek az illető biztosítási pénztárt terhelik és pedig a segélyezési kiadások arányában osztatnak fel a két biztosítási ág között, csak az igazgatási költségeket fedezi az állam.

Önkormányzati szerve: a közgyűlés, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság. A közgyűlés áll a kerületi pénztárak kiküldöttei-

ből, kik ott igazgatósági tagok. Ezek a biztosítottak számarányában egyenlő számban munkások és munkaadók; a kerületi pénztár területén lévő vállalati pénztárak közösen 1—1 kiküldöttet választanak, úgyszintén azon munkaadók, kiknél állandóan 100-nál több balesetre biztosítandó alkalmazott van, aztán azon vállalatok, amelyek 1000-nél több biztosításra kötelezettet foglalkoztatnak 1—1 kiküldöttel képviseltetik magukat.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- a) megalkotja és módosítja az alapszabályokat;
 - b) megállapítja az átlagos napibér-osztályokat (12. §.);
 - c) megállapítja a betegség esetében nyújtandó segélyek mérvét s határoz a segélyek felemelése, illetve kiterjesztése vagy leszállítása felett;
 - d) határoz a betegsegélyezési tartalékalap gyarapítása és felhasználása kérdésében;
 - e) határoz kórházak és üdülőhelyek létesítése felett s általában a biztosított tagok egészségügyi ellátását illető mindazon kérdésekben, melyek nagyobb tőkebefektetést igényelnek, úgyszintén ingatlanok vétele és eladása felett;
 - f) megállapítja és módosítja a balesetbiztosítási veszélyességi táblázatot;
 - g) megállapítja a balesetbiztosítási tartalékalap gyűjtésének és felhasználásának módozatait;
 - h) megválasztja az országos munkásbetegsegélyező pénztár igazgatóságának és felügyelő-bizottságának, úgyszintén az állami munkásbiztosítási hivatal bírói osztályának nem állandó tagjait;
 - i) megállapítja az igazgatás évi költségvetését;
 - j) megvizsgálja a betegsegélyezés és a balesetbiztosítás évi zárszámadását és határoz a felmentvény megadása vagy megtagadása felett;
 - k) megállapítja a pénztári alkalmazottak nyugdíjalapjához való hozzájárulás mérvét;
 - l) határoz azokban a kérdésekben, melyekre a törvény szerint illetékes, vagy amelyeket az alapszabályok hatáskörébe utalnak.
- Az a), g) és k) pontok alatti ügyekben hozott határozatok érvényességéhez az állami munkásbiztosítási hivatal és az i) pont alatti határozatok érvényességéhez a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

(Folytatása következik.)